

Gozdovnik.

Povest iz meriškega življenja.

Dalje.

"Le slišal sem o njem. Bil je nenavadni gambusino (zlatoisik) pravijo; zapustil vam je pač precucano dedovino?"

"Nič drugega ko bambusovo kočo?"

"In vaša mati? Kje je pa ta?"

"Je tudi mrtva; pred nekoliko dnevi je bil njen pogreb."

"Vaš oča pravite kje je umrl?"

"Ne vem tega."

"I kaj res ne? Menim, da sin bi moral pač poznati kraj, ker je izgubil očeta!"

Tiburcio strelj s pogledom v Kučilo malo zaupljivo obujajoči obraz. Njegova pranja so semu zdela tako sumljiva, da je sklenil tega šloka opazovati.

"Moj oče je bil gambusino. Hodil je tjakaj kjer se je nadejal zlata, bil je le malo pri domu. Na neki tamošnji poti je izgubil. Morda je postal žrtva Indijanov ali pa divjih zveri."

"Je li njegova iskava nikdar niso bile uspešne?"

"Da je imel uspeh, gotovo bi bilo malo dedovine več ko bambusino kočo. Pridružit se rajši nisi odpravil. Ta sennor don Estevan, osnudi je podjetje ki gre iz Tubaka v deželo Apacheri. On pozna nelzerno zlatišče, bonanso, kakor je še nihče našel ni, ter odhaja z osemdeset možmi, da jo izkoristi. Vi ste zlatolovec, sledonajdnja, vse v eni osebi, toraj prav dobro porabiti. Ni dvomiti, da bi odpravil od rok ne šla, da bi se nje svrha nesepti, in potem ste tudi vi, kakor bi z očeti pogledal, bogat šlovec."

V žilah Tiburcijevih je vrela kri, na z nikakoršnim izražanjem svojega lica ni izdal misli, ki so mu pretresale dušo.

Kučilo ustane rokši, da gre po večjeva za ozenji. Don Estevan pa tudi stopi vnan v temo. V neki dalji od ognja se snideta.

To je posebno nenadno snitje, kaj ne vaše gospodstvo?"

Prav nenadoma. Prav dobro ste ga izpraševali. Uverjen sem, da niti besedice ne ve o bonansi. Markos Areljanos je umrl, nemogoče ničesar sporočiti ni svoji ženi ni svojemu sinu. Dobro ga je pogodil vaš nož, Kučilo, in pa o pravem času!

"Moj nož? Ne da bi —? Vaše gospodstvo pač ne poroča da sem —?"

A kaj! pravite svoje basni komur hočete le meni ne. Prepričan sem da jimate še zmerom ono klino, ki gotovo zadene, kakor takrat na gradu Elandovi.

Don Estevan! Mislim da se poznava še-le iz Arispe.

Prav za prav. Ali zdaj se je pokazal vzrok; ki naju mora nagniti da malo pomisliva tudi v preteklost.

Kučilo ni bil ta uzrok?"

Je-li ste se natanko ogledali tega Tiburcija Areljanosa?

Mislil da sem ga dobro pogledal. Je-li ne posnemate iz njega nikake podobnosti?"

Hm, na to še mislim nisem! Licer nje govo ima oni isti izraz, kakor sem ga videl pri vas, ko ste bili v njegovih letih.

Jaz sem pa to precej opazil. Primer jajte zdaj njegovo starost z letmi, ki so pretekla od one noči!

To se ujema. Toda starost in podobnost še nikakor nista neukanljiva dokaza; morajo biti naključja!

"Kaj pa urez na licu?"

"Kaj ga še ima?"

Ima ga pa toliko da se pozna. Čas je plitvo ranico popolnoma izbrisal.

"Nisem tako sedel, da bi bil mogel natanko ogledati se ga. Če ima še liso, ni mogoče nobeno dvojenje. Kaj hoče z njim začeti?"

"Kaj poginuti mora?"

Oholi mož je izgovoril to besedo tako mirno, kakor bi šlo za smrt škodljivca ali stinega mrčesa.

"Toda poginuti ali kako?"

To je prav tako vaša stvar kakor je bila takrat Juvanova, da si klino poročiti.

Da siromski Joso predlože se mi je obotavljati. Bil je žalibog kaznovan ta satanski stražar. Peno "spati" mu je v glavo plunil krogljo.

Estevan gre k ležišču ter sede na kraj, odkoder mu ognjeva svetloba ni segala do lica.

Tuja lovača sta ležala oddaljena, pa bliž skupaj. Bila sta utrjenejša od Mihikaneev; prav lahko sta pogrešala toplo, zato sta si bila tako mesto poiskala.

Ko so še vsi spali, sta obadva še zmeraj bdela.

Cemu bi rad Pepo, da bi tako brz odpotovala?

Santa Laureta! to je prav izredna dogodka! Je-li veš, kdo je ta don Estevan?"

I kaj pa, da vem.

No, kdo pa vendar?

Don Estevan de Arečiza.

Tako poroče vsakdo, ki verjame ta imena; jaz mu pa ne verjamem, ker vem še nekaj več.

No, kaj takega?

Jaz pravim da je don Antonio de Mediana, ki ti je malega Fabija ugrabil, njegovo mater umoril; mene pa tunc lovit poslat.

Da mu ni Pepo spiznij z roko, naj se ne čudi na glas, bi bil Rdoles začudenja poskočil in zaupil. Močlal je precej časa. Kar je slišal, je bilo res tako nenavadno, da je moral slišano prepelj, kakor se spodobi dobro predelati, predno je mogel ktero ziniti.

Je-li moraš nato priti, Pepo? Tisočkrat, če je treba.

Pa so tudi moljive podobnosti. Ki pa niso tolike, kakor bi morale ta biti. Pepo zna ima risje oko ter ni kdaj ne pozabi lica, ki ga je videl pod takimi okolnostmi."

"Bodi. Verjamem ti. Ali povej mi kaj dela grof Medianski tujak v Sonori?"

"Ne vem, pa bova že izvedela."

"Jaz za moram kaznovati za umor za otrokovo krivito tožbo proti meni," de Peno.

"Prav tako, le daj ga."

"Veš, da pristan na moji roki je prav za prav kriv, da se je zgodilo to zločinstvo."

"Ohranil sem ga v znamenje, da imam težak greh poravnati. Je-li mi hočeš pomoči?"

"To se razume, dragi moj stari Pepo!"

"Tudi ko bi imel zlato odpravo v boju in stiski preganjati leta in leta?"

"Tudi na ne le zaradi tebe, ampak tudi zaradi mojega Fabijčka, ki sem ga v čolnu našel, potem na svojo lapejo uzal, na to pa čez tri leta zapelj izvenil. Pepo, to ti rečem, na svetu nisem imel nobenega otroka tolikanj rad, kot tega mladička, in to-le moj dednjo bi si dal odsekati, ko bi ga zopet najti mogel. Grof mu je mater umoril, nje ga pa na morju poginu izpostavil. Pogledala se bova še s tem, don Estevanom de Arečiza."

Pogovor se konča. Možaka se trdnje zavijeta v svoja odeja, ter poskušata spati. Ko se drugi jutraj prebude, vidi da sta lovača Rdoles in Peno Dormiljon izgubila. A nihče se temu ni čudil, kajti molčeli lovec pa travnan se ne čuti dolžnega, da bi vsakemu kateri je pri ognju sedel odovor dajal o svojem dejanju in nehanju.

Konje so bili napojili, njih potrebno število osedali, in potem so drveli kakor vihar proti pristavi; don Estevan je jahal vedno sredi. S svoji jimi več od potrebe občeavati, teza on ni limbil. Kučilo se je držal bolj Tiburcija, kteremu je hotel obelodaniti svoje posebno prijateljstvo in blagovojnost. Sledonajdnje je vsprejel to po znanjem s hvaležno prijaznostjo, občeavaje s tem človekom pa je previdnost podvojil.

Danes je bil Tiburcio predno so bi li zamustili Pozo, to važno okolnost ozdril, da Kučilo sepa, pri ostrem jezdenju na je opazil, da se njegov konj izpodkita, dve opazki, ki sta mu brez dvoma prestavljali, da ta šlovec mora biti morilec njegovega krušnega očeta Areljanosa. Zdalj je bil tudi uverjen, da bonansa kamor je namenjena odprava ni nobena druga kot ona, ktero mu je utanko pomislila njegova umirajoča, krušna mati, in donovedala tako, da "zlate doline" nikakor zerešiti ni mogoč: Nathoma sklene odpraviti se pridružiti, da morilec razkrija, in da se požene za svoje pravice na bonanso od Marko Areljanosa odkrito in njemu oporočno.

Poslednji Medijanec.

Bilo je zvečer. Zlata svetloba, podo hna oni, s katero zabajajoče solnce polnilihja oceanove valove, dajajo jim bleskno in rdečo barvo, izrala je po tresočih se valih, ki jih je večerni večer delal z zelenimi in gibkimi stebli koruznih polj Belo svetlo oliv, od svetlega dobrodejnega vetra nalahko pretreseno, padalo je kakor snežne drobnice dolu na dišečo travo. Dinarji storički delo dneva vračali so se v svoje koče, eni s poljedelskim orodjem obloženi, eni z dolgimi palicami, s kterimi so pričanjali lene vole k hitrejšemu stopanju.

Ob brezovih potokih, tekočera skozni pristavo, zbiralo se je tisočero živih živo in gasočih. Tu so bile dole vrste hitov in krav, veselja mikajočih, ko so začelali svoj napoj. Na to so priiskale velike čete slobodnih konjev č voli, ali pa so se izraje med sabo podili po daljni planoti. Ta so se tresla tri diranju teh plemenitih živalij, imejajoči se boječo drznost divjega mustanka, dasiravno so bile že prece navajene ljudi. Do čuda lepo je bilo videti tolike neštevilnih glav svetlimi očmi, odprtimi kadečmi nosicami in razpuščeno grivo. Napojiv

ši se, pretfavale so se te živali v valovitih tropah bliskoma preširne prostore, vzgajajo repove, in s kopiti razposajeno topotaje, dokler ne izginjejo v vzdignjenem prahu. Niti najmočnejši arabski glavar, niti najbogatejši ošak ni imel tolikanj množestevilnih in lepih čred, ki jih je bilo videti.

Dva možaka prišedi iz gozda, jezdit naravnost proti pristavi. Eden sedi na konju, eden na muli. Konj, in mula sta bila izmed najlepših izbir svoje vrste. Konj s svojim ponosnim labodovčkim vratom, s svojimi pristranimi prsmi, dejal bi, da je težko presegal krivoskoko mulo nežnih nog, lepih okroglih strani in svetlega križa. Na konju sedeli je bil don Avgustin Pena. Nosil je gvajakliški slavniki, srajco iz finega belega batista brez oprsnika, in baržunaste hlače z debelimi zlati gumbi, ozko se ledji prejemajoče. Na muli jahal je mož, ki je bil kaplan pristave, čestitiji franciški škanski redovnik v modri halji. Za pasom je nosil sviljen motvoz. Oprava mu je bila visoko izpodvignjena. Ja so se videla dolgi ježni čevlji, s svetlozvenkečimi ostrogami prevideni. Velik siv klobuk, ki mu je precej smelilo strani stal, dajal mu je več vojaškega nego li redovniškega. Zdelo se ni, škarja ne daleč od pristave, česta se zdaj skupno vračala.

Dalje prihlini.

Advertisement for "SIDOR" Pain Expeller, featuring a portrait of a man and text describing its effectiveness for rheumatism and other ailments.

Advertisement for F. A. Richter & Co. 215 Pearl Street, New York, featuring a portrait of a man and text about their business.

Advertisement for M. Pogorelec, a general agent for various goods, featuring a portrait of a man and text about his services.

Advertisement for Zdravilno Vinico, featuring a portrait of a man and text about its medicinal properties.

Advertisement for Jersey električni pasovi, featuring a portrait of a man and text about their benefits.

Advertisement for Jersey Specialty Co., featuring a portrait of a man and text about their products.

Advertisement for Compagnie Generale Transatlantique, featuring a large image of a steamship and text about their shipping routes and services.

Advertisement for M. Pogorelec, featuring a portrait of a man and text about his business.

Advertisement for Austro-American Line, featuring a large image of a steamship and text about their shipping routes and services.

Advertisement for Red Star Line, featuring a large image of a steamship and text about their shipping routes and services.

Advertisement for The Standard Brewing Co., featuring text about their beer and contact information.

Large advertisement for books and publications, listing various titles and prices.